

๔

พรรษาแรก ณ วัดป่าสำราญนิवास อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

วัดป่าสำราญนิवास อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

หลวงปู่หลวง กตปุญโญ กับหลวงพ่อ

๔.๑ ผีกหัดอยู่กับหลวงปู่หลวง กตปุญโญ

เมื่ออุปสมบทแล้ว พระภิกษุโพธิ์ได้จำพรรษา ณ วัดป่าสำราญนิवास ภายใต้การอบรมสั่งสอนของ หลวงปู่หลวง กตปุญโญ เจ้าอาวาส ซึ่งเป็นศิษย์สายพระคุณเจ้า หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

หลวงปู่หลวง กตปุญโญ ด้วยสมณคุณ คือ พ่อแม่ครูอาจารย์องค์แรกในเพศพรหมจรรย์ของหลวงพ่อ จวบจนหลวงพ่อเป็นพระเถระผู้ใหญ่ไม่ว่าจะดำรงสมณศักดิ์สูงส่งเพียงใด ท่านยังน้อมถวายนวาระแบ่งเบาภาระหลวงปู่หลวงเสมอ ทั้งการบูรณะเสนาสนะวัดป่าสำราญนิवास การดูแลการก่อสร้างวัดใหม่บนภูเขาสูงของหลวงปู่หลวง คือ วัดศิริสุบรรพตที่ต่อมา คือ วัดสามัคคีบุญญาราม อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

เมื่อหลวงปู่ได้มรณภาพ ท่านได้ดูแลการจัดงานบำเพ็ญกุศลโดยตลอดจนวาระอวสานแห่งสังขาร ท่านได้เป็นประธานดำเนินงานพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่เป็นอาจริยบูชา ตามธรรมเนียมประเพณีที่จะประกอบพิธีถวายให้พระมหาเถระแห่งล้านนา ณ เมรุปราสาทพญานกหัสดีลิงค์ วัดสามัคคีบุญญาราม วันที่ ๓๐

พระเจ้าตนหลวง หรือ พระปางนาคปรก วัดสามัคคีบุญญาราม จังหวัดลำปาง

มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ในงานนี้หลวงพ่อดำอาราธนาทั้งพระสังฆาธิการและพระเถระฝ่ายกัมมัฏฐาน โดยเฉพาะสภธรรมิกของหลวงปู่ ในการบำเพ็ญกุศลนี้ได้ชุมนุมพระกัมมัฏฐานทั่วทุกภาค เป็นงานใหญ่ของเมืองลำปางวาระหนึ่ง

เมื่องานพระราชทานเพลิงสรีระหลวงปู่หลวงเสร็จสิ้นแล้ว หลวงพ่อดำได้ก่อสร้างพระนาคปรกองค์ใหญ่ ขนาดหน้าตักกว้าง ๙.๙๙ เมตร สูง ๒๘ เมตร ที่อยู่บนดอยสูงของวัดสามัคคีบุญญารามนั่นเอง ตามเจตนารมณ์ของหลวงปู่หลวงที่ได้ละชั้นธูปก่อนที่การก่อสร้างจะแล้วเสร็จ หลวงพ่อดำได้มาดำเนินการต่อจนเสร็จสิ้นเป็นอาจริยบูชา เป็นหนึ่งในปูชนียสถานศรีสง่าของนครลำปาง ศิษยานุศิษย์ได้นำเป็นแบบอย่างในกตัญญูตเวทีตา ที่หลวงพ่อดำได้กระทำเป็นแบบอย่างต่อไป

สังเขปประวัติ

พระครูการุณยธรรมนิवास (หลวงปู่หลวง กตปุญฺโญ)

พระอาจารย์รูปแรกของหลวงพ่อไพบูลย์ สุมงคล

นามเดิมและชาติกำเนิด

นามเดิม หลวง สอนวงศ์ชา เป็นบุตรชายคนโตของ พ่อสน และแม่สียา สอนวงศ์ชา ถือกำเนิดเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๔ ณ บ้านบัว ตำบลสว่าง อำเภอยะผา จังหวัดสกลนคร อันเป็นบ้านเกิดเดียวกันกับ หลวงปู่สิม พุทธาจาโร และหลวงปู่แว่น ธนปาโล ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับหลวงปู่หลวง นับเป็นญาติกันทางสายโยมแม่อีกทีหนึ่ง

ด้วยความเป็นลูกชายคนโตต้องช่วยงานบ้านเลี้ยงน้อง ๆ เมื่ออายุเพียง ๕ ขวบ วันหนึ่งขณะที่ได้ช่วยแม่ใช้มอง (ที่ตำข้าว) ตำข้าวอยู่นั้น เด็กชายหลวงมีทันระวังตัว ไม่ค้ำมองตำข้าวได้เกิดล้มมาทับข้อเท้าข้างขวาอย่างจัง จนข้อเท้า พลิกเดินไม่ปกติตั้งแต่นั้นมา ซึ่งท่านกล่าวในภายหลังว่าเป็นกรรมเก่าในอดีตชาติที่เคยใช้เท้าขวาเตะผู้มีพระคุณ จากอุบัติเหตุในครั้งนั้น มีผลให้เด็กชายหลวงต้องป่วยหนักจนเกือบตาย นางสียาได้ไปขอบนบวชไว้ว่า ถ้าลูกหายจากการป่วยครั้งนี้ จะให้บวชเป็นพระ อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ฝังใจเด็กชายหลวง นำไปสู่ความคิดที่จะเข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์ แม้ในภายหลังก่อนที่แม่สียาจะถึงแก่กรรม โยมแม่ก็ยังได้สั่งเสียลูกชายในวาระสุดท้ายว่า “ขอให้ลูกหลวงบวชให้ได้”

การอุปสมบท

เมื่อมีอายุได้ ๒๒ ปี เต็มบริบูรณ์ ได้อุปสมบทในฝ่ายมหานิกาย โดยมี พระอาจารย์สีทอง พนฺธุโล เป็น พระอุปัชฌาย์ ได้รับนามฉายาทางพระพุทธศาสนาว่า “**ขนฺติพโล**” ณ พัทธสีมาวัดศรีรัตนาราม บ้านบัว ในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ และจำพรรษาในวัดที่อุปสมบท แต่ต่อมาพระในวัดพากันลาสิกขาหมด เหลือแต่หลวงปู่หลวง ท่าน จำเป็นต้องดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดศรีรัตนารามตั้งแต่พรรษา ๒

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๗ หลวงปู่ได้มีโอกาสได้ฟังธรรมจากพระคุณเจ้า หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ที่เสนาสนะป่าบ้านโคก อำเภอกอศรีสุนทร จังหวัดสกลนคร จากการแนะนำของหลวงปู่แว่น ธนปาโล ผู้เป็นญาติที่ปรารภนาให้ หลวงปู่หลวงได้ปฏิบัติกรรมฐานเช่นเดียวกัน ซึ่งขณะนั้นหลวงปู่หลวงกำลังจะเดินทางไปกราบพระธาตุพนม ได้โอวาท จากหลวงปู่มั่น กล่าวคือ

“ไปกราบแต่ธาตุพนม มันหลงธาตุ ธาตุโต (ตัวเรา) บ่ไหว ไปไหวแต่ธาตุเพิ่น (คนอื่น) บ่มีหยั่ง มีแต่ก้อนอิฐ มันหลงธาตุ ปานคนโง่งวาว ไปค้าขายแต่บ้านอื่น คนฉลาดมีปัญญา ค้าขายอยู่บ้านเจ้าของ ผู้เฒ่าหลงลืม มัดผ้าขาวม้า อยู่บนหัวแล้วไปหาที่อื่น เล่นเหาะเล่นหอบ (วิ่ง) ไปมาจนเหงื่อออก จึงรู้ว่าอยู่บนหัว” หลวงปู่หลวงได้ฟังดังนั้นแล้ว ก็นำมาพิจารณา จึงรู้จริงเข้าใจแจ่มแจ้งว่า “**ธรรมทั้งหมดมารวมอยู่ในกายนี้**”

หลวงปู่แฉ่ง ธนปาโล หลวงปู่สิม พุทธาจารย์ หลวงปู่หลวง กตปุญโญ

เมื่อหลวงปู่สิม พุทธาจารย์ ได้กลับมาจำพรรษาที่บ้านบัว หลวงปู่หลวงได้รับการอบรมจากหลวงปู่สิม จนได้แนวทางการภาวนาและเริ่มปล่อยวางภาระหน้าที่ที่มีมา

หลวงปู่ได้ทำการแปรรูปตนใหม่เป็นพระในสังกัดธรรมยุติกนิกาย เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ณ พัทธสีมาวัดเขตวัน อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยมี ท่านพระครูธรรมมาภิวงค์ เป็นพระอุปัชฌาย์ หลวงปู่แฉ่ง ธนปาโล เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และหลวงปู่เหรียญ วรลาโภ เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ได้รับนามฉายาใหม่ว่า “กตปุญโญ”

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดป่าสำราญนิवास และปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้รับพระราชทาน สมณศักดิ์เป็น พระครูการุญยธรรมนิवास สดท้ายท่านได้เริ่มก่อสร้างวัดสามัคคีบุญญาราม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๑

การมรณภาพ

หลวงปู่ได้ละสังขารด้วยอาการสงบ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เวลา ๐๑.๑๐ น. ซึ่งตรงกับ วันปวารณาเข้าพรรษา แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ปีมะแม ณ โรงพยาบาลวิชัยยุทธ กรุงเทพฯ สิริรวมอายุได้ ๘๒ ปี ๔ เดือน ๑๕ วัน ๕๓ พรรษา (เฉพาะญัตติธรรมยุติกนิกาย)

ธรรมโอวาท

กุศลจากภาวนาเป็นยอดกุศล กุศลใดเสมอกับการทำสมาธิภาวนานี้ไม่มี

วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘

หลวงปู่ชอบ จานสโม กับหลวงพ่อ

หลวงปู่ชอบท่านจับพระได้อีกอย่างถูกต้อง แม่นยำ เพียงทัก ท่านองค์โน้น คิดเช่นนี้ ท่านองค์นี้ คิดไปโน้น ถูกแล้วหรือ พระเถรก็แทบสิ้นไปทั้งตัว ทั้งกลัว ทั้งอายท่าน และยังกลัวและอายท่าน พระอาจารย์มั่นอีก เวลาท่านอยู่ใกล้จะไม่มีใครกล้าส่งจิตออกนอก พยายามกำหนดอยู่ภายในจิตกัน ตลอดเวลา

ระยะนั้น หลวงปู่ชอบท่านรู้ดังคิไปมาอยู่ตามป่าเขาในเขตระหว่างจังหวัดเลย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน บ่อยครั้งที่ท่านผ่านมาทางจังหวัดลำปาง ท่านก็แวะเยี่ยมลูกศิษย์ลูกหาที่ วัดป่าสำราญนิवास เกาะคา หรือถ้าพระสบายบ้าง โยมบิดาหลวงพ่อไพบูลย์ ได้มีโอกาสเป็นโยมอุปฐากรับใช้ที่วัดบ้าง หรือเมื่อท่านจะเข้าป่า ต้องเตรียมบริขารของใช้พวกธูป เทียนไข ไม้ขีดไฟ โยมบิดาหลวงพ่อก็จะรีบจัดถวาย ท่านว่าเทียนไข ไม้ขีดไฟนั้นจำเป็นมากในป่า นอกจากเพื่อแสงสว่างตามปกติ ซึ่งสมัยนั้นไฟฉายยังเป็นของมีราคาและหายาก ได้ใช้เทียนไข ไม้ขีดไฟสำหรับโคมผ้าพระกัมมัฏฐานเวลาเดินจงกรม เทียนไขในโคมผ้านี้เป็นของรักของจำเป็นของพระกัมมัฏฐาน สะดวกในการเดินจงกรมภาวนา เวลาสังสารสัตว์ สัตว์ร้ายมา ก็อาศัยเทียนไขในโคมนี่แหละเป็นเพื่อน ท่านว่ากัน แล้วก็หัวเราะ

โยมบิดาไปกราบหลวงปู่ชอบเสมอ และในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ท่านมาจำพรรษาที่วัดถ้ำพระสบาย จังหวัดลำปางด้วย ในโอกาสเหล่านี้หลวงพ่อก็ได้ตามโยมบิดาไปกราบ ได้มีโอกาสฟังเวลาหลวงปู่เล่าเรื่องราว ประสบการณ์ในการรุดงค์ของท่านให้พระเถระที่เป็นศิษย์ทางลำปางฟัง

หลายเรื่องเป็นเรื่องเหลือเชื่อสำหรับบุคคลธรรมดา แต่สำหรับท่านผู้ทรงศีลวิสุทธิ ผู้บำเพ็ญเพียรมามากล้น ซึ่งคงไม่แต่เพียงชาติปัจจุบัน หากเป็นมาแต่ชาติเก่าก่อนนับเป็นกัปเป็นกัลป์ ท่านเป็นผู้ควรแก่คำ **ปุพเพ จ กตปุณญตา ความเป็นผู้มีบุญอันได้บำเพ็ญมาแล้วแต่กาลก่อน** จริง ๆ อย่างปราศจากข้อสงสัย เมื่อฟังเรื่องของท่าน ทุกคนก็ได้แต่นึกอัศจรรย์ใจ

(ความพิสดารเรื่องเกี่ยวกับท่านหลวงปู่ชอบ จานสโม อาจหาอ่านได้จากหนังสือชีวประวัติของท่าน)

เฉพาะหลวงพ่อไพบูลย์นั้น ฟังด้วยความซาบซึ้งถึงใจที่สุด และคงมากกว่าใครทั้งหมด เพราะหลายเรื่องเหตุการณ์คล้ายกับที่ท่านประสบมา คล้ายจะเหมือน แต่ไม่เหมือนทีเดียว ที่มันรำไร ๆ อยู่ ฟังเรื่องหลวงปู่ดูจะกระจ่างขึ้น และบางทีก็กลับมีตมมนอนธการต่อไป

เรื่องหอมกลิ่นดอกไม้ซึ่งไม่มีในโลกนี้

เรื่องสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะแรงอธิษฐาน แรงคิด

เรื่องไปพักอยู่ที่ใด มักมีสิ่งลึกลับเช่นเทวดาทั้งหลายไปเกี่ยวข้องของท่านเสมอ

เป็นวาสนาบารมีที่ท่านสร้างสมอบรมมา

วัดป่าสำราญนิवास ในปัจจุบัน

วัดถ้ำพระสบาย อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ในปัจจุบัน

โยมบิดาจะลากลับ ท่านมักจะอดใจไม่อยากกลับ คิดอยู่ในใจว่า นี่แล้ว ท่านคงจะเป็นอาจารย์ของเรา เมตตาให้ความรู้แก่เราได้ในเรื่องที่เราไม่รู้ เมตตาให้ความกระจ่างแก่เราในเรื่องยังเป็นเงาเลือนรำไร ๆ อยู่

เราคงเป็นผู้มีนิสัยแบบที่ควรเป็นศิษย์ท่าน นั่นเอง

บางจังหวะท่านก็ได้โอกาสเรียนถามข้อสงสัย

แม้ขณะนั้นหลวงปู่ท่านจะยังไม่เป็นอัมพาต แต่วิสัยคนพุดน้อย ท่านก็เพียงอธิบายสั้น ๆ ซึ่งหลวงพ่อก็จดจำไว้ ชีวิตการเรียนการเป็นฆราวาสยังวุ่นวายอยู่ การปฏิบัติภาวนาแก้จิตนี้คิดว่าเมื่อมีเวลาจึงจะทำการรับรองเรื่อยมา ไม่ได้ทำจริงจังอะไรสำหรับคำแนะนำที่ได้รับจากหลวงปู่

๔.๓ ปฏิบัติชานุกรโยค

ครั้นเมื่อได้โอกาสบวชอย่างจริงจัง หมดห้วง หมดกังวลว่าจะต้องสึกไปครองบ้านครองเรือนตามทีบิดามารดาเคยบ่น ท่านจึงกระหยิ่มใจ คิดว่า คราวนี้ละ

คราวนี้เราจะได้ปฏิบัติอย่างจริงจังเสียที หลวงปู่เคยสอนเรา เคยแนะเรา เราจะต้องเจริญรอยตามท่านให้ได้ในครั้งนี้แหละ

ท่านว่า คำว่า **มขณิมา ปฏิปทา** กระจ่างชัดประจักษ์ใจในครั้งนี้อง ไม่ใช่สุดโต่งไปทางกามสุขหลีกานุโยค และก็ไม่ใช่สุดโต่งมาทางอดตกิลมถานุโยค เช่นเดียวกัน

ก่อนบวช ก็ค่อนข้างสุดโต่งไปทางอย่างสุข กามสุขหลีกานุโยค พอบวชก็กระหยิ่มยิ้มย่อง สมเด็จพระพุฒาจารย์ทรงแสดงว่า **วิริเยน ทุกขมจเจติ บุคคลล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร** เราจะได้มีโอกาสบำเพ็ญเพียรเต็มที่ในโอกาสนี้ จะได้ทดลองอุบายที่ครูบาอาจารย์แนะไว้ให้ด้วยอย่างจริงจัง

ท่านปฏิบัติอย่างไม่รู้องค์ว่ากำลังดำเนินไปอย่างสุดโต่งไปทางข้างการทรมานกาย อดตกิลมถานุโยคเป็นลำดับ

แรกเริ่ม ฉันแล้วก็เข้าในกุฏิ ปิดประตูจนเย็น จึงจะออกมาทำวัตรเย็นกับหมู่เพื่อน ต่อไปก็อดอาหาร อดนอนทุกวัน เข้ากุฏิปิดประตูเงียบ บางวันสมาธิมั่นคง ทรงฌาน จิตเฝ้าอาบในความสุขสงบไม่เหนื่อย ไม่หิวโหยอาหาร อดเป็นอาทิติ บางวันแม้แต่ น้ำก็แทบจะไม่ต้องการ

แรก ๆ กระวนกระวาย จิตไม่ลง แต่ครั้งจิตลง ก็รวมจนไม่เป็นอันมีสติรู้ตัว หรือบางครั้งก็มีแต่สุขกำหนดไปครั้งใด จิตก็รวมเือกเย็นสงบนิ่งอยู่ในความสุข

สบาย...สบาย จนนึกอุทานว่า **เอโก มคฺโค** ทางนี้กระมังเป็นทางอันเอก ทางเดียว ที่สมเด็จพระบรมครูทรงบอกไว้

หลงคิดไป..หลงไป...

๔.๔ เพลิดเพลินในสมาธิเมื่อแรกเริ่มภาวนา

ทุกเช้า พอภาวนาเข้าที่จะมีคนเอาม้าขาวมารับท่าน ได้ขับขี่เที่ยวเล่นแผ่นฝนโผนโจนทะยานไปในที่ต่าง ๆ อย่างมีความสุข สถานที่เหล่านั้นบางครั้งก็เป็นยอดภูเขาสูงเว้งว่างลิบเมฆ บางครั้งเป็นป่าเขาลำเนาไพรอันอุดมด้วยพุ่มพฤกษาหลากสีสนตระการตา บางครั้งถ้าเป็นดินแดนงามประหลาดดูราวกับที่อยู่กึ่งกลางระหว่างภพทั้งสาม กามภพ รูปภพ หรืออรูปรภพ สุดจะบอกได้ว่าจะจะเป็นภพใด

ม้าขาวพาท่านเที่ยวไปทุกวัน ๆ จนแทบจะกลายเป็นความสุขอันผูกพัน ไม่อาจจะสลัดทิ้งได้ เป็นสุขอย่างพูดไม่ออก บอกไม่ถูก

แทบจะไม่เป็นอันกินอันนอน ใจอาจจะรู้สึกเป็นสุข แต่ธาตุขันธ์ย่อมร้องอุทธรณ์ ดังนั้น เมื่อเวลาผ่านไปไม่ถึงสองเดือน ครูบาอาจารย์ก็เริ่มสังเกตเห็นสภาพร่างกายที่ผอมซีดเซียวของท่าน จึงเตือนมิให้ท่านบำเพ็ญเพียรแบบทรมานกายเกินไป

ควรรู้จักผ่อนนอน ผ่อนฉันบ้าง ให้รู้จัก มชฺฌิมา ปฏิปทา

กว่าจะปลอบกันจนรู้ความจริงว่า ท่านหลงไป หลงติดสุข หลงติดนิมิต เพลิดเพลินไปกับมัน จนเกือบจะเกิดวิปلاس

ต่อมาในภายหลัง ท่านจึงเตือนศิษย์เสมอ ให้ระมัดระวังเรื่องนิมิต ผู้มีนิสัยในทางนี้ บำเพ็ญบารมีในทางนี้มาแต่ชาติก่อนมากแล้ว เมื่อจิตเป็นสมาธิแล้ว หรือแม้แต่เป็นเพียง**ขณิกสมาธิ** สมาธิเพียงวับ ๆ แวบ ๆ ก็จะออกรู้ออกเห็นไปมากมาย ตนเองก็มิได้ตั้งใจจะให้เป็น แต่มันจะเห็นของมันเองอย่างน่าอัศจรรย์ แรก ๆ อาจจะถูกต้อง เป็นของจริง ไม่หลอกลวง แต่นานไปจิตจะฟุ้งใหญ่ เพราะความที่เรหลงเพลินไปกับของภายนอก

ต้องเอาสติเข้ามาควบคุม

หลวงปู่แว่น ธนปาโล หลวงปู่หลวง กตปุณฺโณ กับหลวงพ่อ

๔.๕ หลวงปู่แว่น ธนปาโล ช่วยกันให้อุบาย

ท่านเล่าว่า การหลงไปในพรรษาแรกนั้น ถ้าหากมิได้อยู่ใกล้ชิตครูบาอาจารย์คงจะตายแน่ ตายอย่างไม่มีที่สงสัยเลย

พระคุณของครูบาอาจารย์นั้นล้นฟ้าล้นดิน พระป่าหากมิได้มีครูบาอาจารย์คอยคุ้มครองชี้แนะทางอันถูก ทางอันควร หรือยามใดหลงไปมิได้มีครูบาอาจารย์คอยตักเตือนให้อุบายแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว ศิษย์อาจจะหลงผิด เปรตไป จนกูไม่กลับ

กระนั้นกว่าครูบาอาจารย์จะแก้ได้ก็อ่อนเพลียกันไปทั้งอาจารย์ทั้งศิษย์

อาจารย์ขณะนั้นคือ หลวงปู่แว่น ธนปาโล และ หลวงปู่หลวง กตปุณฺโณ ช่วยกันให้อุบายแก้ไขให้จิตรวมลงเป็นสมาธิ อันเป็นการตรงกันข้ามกับศิษย์โดยทั่วไป ซึ่งครูบาอาจารย์จะพากันหาอุบายแนะนำสอนให้จิตเป็นสมาธิ

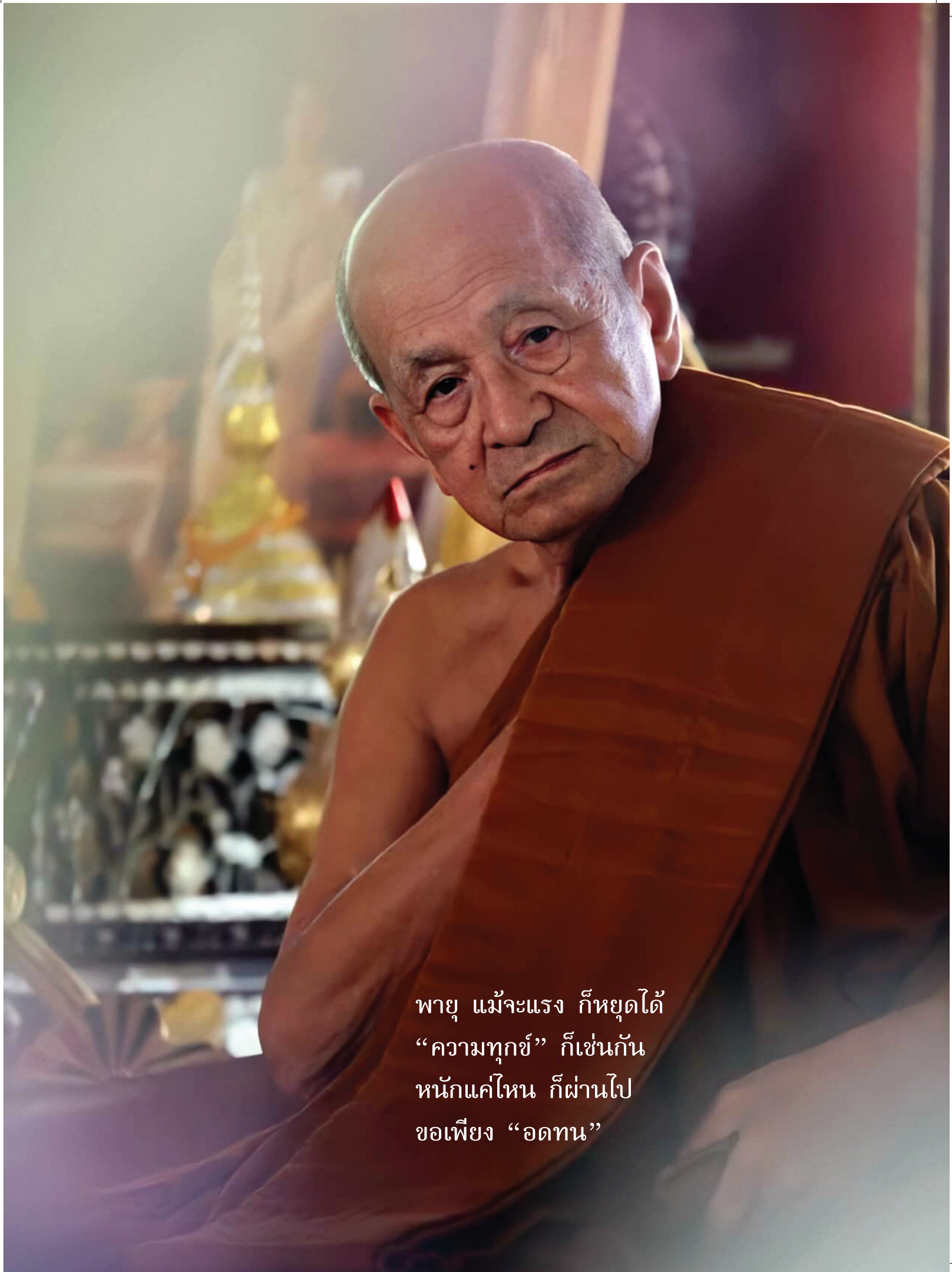
กลับกัน ฝ่ายศิษย์นั้นเหนื่อยอ่อน จนแม้จะคิดว่า แก้ได้แล้วก็กลับนึกหมดอาลัยกับเพศบรรพชิต คุ้มกันประดักประเดียดากเย็นเสียจริง ๆ ให้หยุดภาวนาก่อน ไม่ให้อยู่คนเดียว ระวังอย่าให้จิตรวมใหญ่ เพราะช่วงถอนขึ้นมา หรือก่อนจิตรวมนั้นเป็นช่วงที่จะเกิดพลัดเพลิน เจริญใจไปตามนิมิต

คำสอนของครูบาอาจารย์ก้องอยู่ในใจ แต่ก็ทำให้ท่านท้อใจเป็นอย่างยิ่ง สุดท้ายท่านก็เกริ่นบอกความตั้งใจกับโยมบิดาและมารดา ท่านทั้งสองตกใจมาก ระยะหลังนี้ท่านมีความพอใจและภูมิใจมากที่เห็นบุตรชายอยู่ในผ้ากาสาวพัสตร์ ได้ยินข่าวพระจะขอสึกจึงอ้อนวอน ทัดทานมิให้สึก

โยมทั้งสองถามด้วยความเป็นห่วงว่าจะไปวิเวกที่ใด

ปรากฏว่า รถคันแรกที่มาเป็นรถลงไปทางใต้ ท่านก็สะพายบาตรแบกกลดโดยสารรถคันนั้นไป

พายุ แม้จะแรง ก็หยุดได้
“ความทุกข์” ก็เช่นกัน
หนักแค่ไหน ก็ผ่านไป
ขอเพียง “อดทน”